

l'entrevista

JOSEP OMS

Gran mestre internacional d'escacs

“Has de prendre decisions: si no, tens la derrota assegurada”

PERE M. GILART

Durant la seva joventut va haver de convèncer l'entorn familiar i social del seu poble, Vallfogona de Balaguer, que es volia dedicar a allò que més li agradava. A hores d'ara és l'únic escaquista lleidatà de la història amb el títol de gran mestre internacional, a més de posseir tots els títols estatals i internacionals com a entrenador. Havent tocat sostre, ara es dedica a la docència d'aquest esport, tant a la seva acadèmia com en escoles, residències per a gent gran, presons i centres de salut mental.

Ets la persona que més nivell ha tingut mai a Ponent. De qui n'has après?

Des d'un bon principi sempre vaig ser autodidacte. No solament no tenia professor, sinó que tampoc vaig tenir l'oportunitat de jugar regularment amb gent d'un cert nivell. Aleshores no hi havia la quantitat de tornejos que hi ha ara, ni era tan fàcil participar-hi. Amb 12 anys, a l'escola m'anava tot malament, però seguia dedicant molts esforços als escacs.

En quin moment t'adones que tens un nivell superior a la resta?

Quan tenia 17 anys vaig veure que tenia potencial per ser un bon jugador. Ara bé, el meu entorn no estava convençut del tema, gairebé ni ho estan ara. Quan fas alguna cosa que surt del que és habitual, sempre se't qüestiona i reps crítiques, fins i tot em passa avui en dia.

Es pot viure dels escacs?

Hi ha poca gent que menja exclusivament d'ensenyar a jugar a escacs, i a Lleida durant vint anys només m'hi havia dedicat jo. Viure de competir i jugar partides d'escacs d'alt nivell només està a

“Els escacs sempre han tingut un paper integrador en una societat que margina i és dura amb els que surten del cànon”

l'abast de desenes de persones al món. Però el problema no és solament econòmic. Aguantar la tensió de ser a l'elit és tan dur que els professionals ho deixen a partir dels 40 anys, fins i tot abans. Suposa un desgast mental, anímic i nerviós immens. Tens un examen cada dia, però no saps mai què et preguntaran. Per

això és ben normal trobar-se adolescents competint a un alt nivell, tenen més energia i es van obrint pas.

¿Ha evolucionat la formació que han rebut aquests nous talents en comparació amb la dels grans mestres més veterans? La informàtica ha rebotat la creativi-

tat dels escacs. La preparació d'aquests joves implica memoritzar què han de fer en cada moment d'acord amb el que mana un ordinador i han retingut prèviament. Estudien durant hores i hores milers de fórmules, partides i maneres de jugar dels rivals. Avui està tot més calculat, és un joc més científic que creatiu.

Tu precisament et dediques a la formació. Quins beneficis té entre la canalla i en la societat en general?

Tranquil·litat, concentració, presa de decisions i control de les emocions. Durant una partida hi ha moments de tota mena, has de saber controlar i canalitzar les frustracions i els èxits a mesura que avança. Tot això es pot traslladar directament fora del tauler, al teu dia a dia. Cada cop està més de moda; només a la ciutat de Lleida tenim uns mil alumnes, sigui en horari lectiu o extraescolar.

¿Com planta cara un joc que compta amb un tauler en blanc i negre de 8x8 a una pantalla a tot color de 1.080 x 1.920 píxels? És cert que costa seduir la canalla, però la societat cada vegada s'adona més que la pràctica dels escacs contraresta sovint els efectes de les pantalles. Fa que la persona sigui activa i prengui la iniciativa, que no sigui una simple espectadora.

La teva docència no solament va dirigida als infants, sinó també a presos.

Fa una dècada vam aconseguir que la presó de Lleida fos la primera a competir a la lliga regular. Vam tenir molts detractors, però amb el temps s'ha anat acceptant. Els escacs estan envoltats d'un ambient sa i sempre han tingut un paper integrador en una societat que margina i és dura amb els que surten del cànon.